

Forum Standaardisatie

Expertadvies SIKB0101 versie 11

Datum 29 juli 2014

Colofon

Projectnaam	Expertadvies SIKB0101 versie 11
Versienummer	1.0
Locatie	
Organisatie	Forum Standaardisatie Postbus 96810 2509 JE Den Haag forumstandaardisatie@logius.nl
Auteurs	Rick van Rooijen

Inhoud

Colofon	2
Inhoud	3
Advies & Managementsamenvatting	4
1 Doelstelling expertadvies	7
1.1 <i>Achtergrond</i>	7
1.2 <i>Proces</i>	7
1.3 <i>Vervolg</i>	8
1.4 <i>Samenstelling expertgroep</i>	8
1.5 <i>Toelichting SIKB versie 11</i>	9
1.6 <i>Relatie met andere standaarden</i>	10
1.7 <i>Leeswijzer</i>	10
2 Toepassings- en werkingsgebied	11
2.1 <i>Functioneel toepassingsgebied</i>	11
2.2 <i>Organisatorisch werkingsgebied</i>	11
3 Toetsing van standaard aan criteria	12
3.1 <i>Toegevoegde waarde</i>	12
3.2 <i>Open standaardisatieproces</i>	14
3.3 <i>Draagvlak</i>	19
3.4 <i>Opname bevordert adoptie</i>	21
3.5 <i>Adoptieactiviteiten</i>	21
4 Referenties	23

Advies & Managementsamenvatting

Advies aan het Forum

De expertgroep adviseert het Forum en College om SIKB0101 versie 11 op te nemen op de lijst voor 'pas toe of leg uit' en SIKB het predikaat 'uitstekend beheerproces' toe te kennen onder voorwaarde dat – en niet eerder – de door de expertgroep geconstateerde tekortkomingen zijn weggenomen. Versie 10 van de standaard is al opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst, deze zal bij opname worden vervangen door versie 11.

Als functioneel toepassingsgebied wordt geadviseerd:

Uitwisselen van onderzoeksgegevens over de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en de specifieke gegevens die direct voortkomen uit (of vooruitlopen op) de besluiten die het bevoegd gezag naar aanleiding daarvan heeft genomen.

Het functioneel toepassingsgebied van SIKB0101 versie 11 is niet gewijzigd ten opzichte van SIKB0101 versie 10. De standaard is inhoudelijk niet dusdanig gewijzigd dat dit aanpassing van het toepassingsgebied verantwoordt.

Als organisatorisch werkingsgebied wordt geadviseerd:

Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

Waar gaat het inhoudelijk over?

SIKB0101 is een open standaard, die het mogelijk maakt om op een eenduidige wijze gegevens over de (milieu)kwaliteit van de bodem uit te wisselen binnen de gehele keten van het bodembeheer. Schadelijke gevolgen door bodemvervuiling voor de volksgezondheid en het milieu kunnen hierdoor beter worden vastgesteld en voorkomen. De standaard is vastgelegd in een protocol, drie uitwisselmodellen met bijbehorende schema's en twee domeintabellen.

Hoe is het proces verlopen?

Om tot dit advies te komen is op 27 juni 2014 een groep van tien experts bijeengekomen om over het toepassings- en werkingsgebied van SIKB0101 versie 11 te discussiëren en om de standaard te toetsen tegen de criteria van het Forum en College Standaardisatie. Dit expertadvies vat de uitkomsten samen van de discussie en toetsing.

Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

Toegevoegde waarde

De expertgroep concludeert dat SIKB0101 voldoende toegevoegde waarde heeft binnen het gekozen functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied.

Open standaardisatieproces

De expertgroep concludeert dat het standaardisatieproces van SIKB0101 voldoende open is. SIKB verdient voor het beheer van SIKB0101 het predikaat 'uitstekend beheerproces' onder voorwaarde dat SIKB:

- het document dat de organisatiestructuur beschrijft en de wijzigingsprocedure actualiseert en publiceert;
- de standaard beschikbaar stelt onder een Creative Commons licentie, bijvoorbeeld Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen, of gelijkwaardige licentie;
- duidelijk maakt wie er wijzigingsvoorstellen mogen indienen bij SIKB en hoe de indiener en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de wijzigingen;
- de criteria publiceert op basis waarvan het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Datastandaarden besluit om al dan niet een aanvullende publieke consultatie te organiseren voordat een nieuwe versie van de standaard wordt vastgesteld;
- expliciet maakt dat zij hulpmiddelen (XSLT-bestanden) biedt om het mogelijk te maken gegevens uit te wisselen tussen systemen waarin opeenvolgende, backwards compatible versies van de standaard zijn geïmplementeerd;
- expliciet maakt dat zij de specificaties van de huidige en vorige versies van de standaard, inclusief aanvullende documentatie, bestanden en hulpmiddelen, beschikbaar houdt in het ledendeel van de website.

Om besluitvorming over het toekennen van het predikaat 'uitstekend beheerproces' door het College Standaardisatie mogelijk te maken, zal SIKB voor 17 september 2014 ten genoegen van Bureau Forum Standaardisatie dienen aan te tonen dat aan bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

Draagvlak

De expertgroep concludeert dat er voldoende ICT-dienstverleners zijn die de standaard ondersteunen en dat de standaard door voldoende organisaties wordt gebruikt. Ook kunnen gebruikers de conformiteit van de implementatie van de standaard toetsen. De expertgroep concludeert dat de ervaring van aanbieders en gebruikers met het ondersteunen, implementeren en gebruiken van de standaard voldoende is.

Opname bevordert de adoptie

De expertgroep concludeert dat de 'pas toe of leg uit'-lijst het passende middel is om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen.

Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de adoptie van de standaard?

De expertgroep doet het College Standaardisatie de aanbeveling om bij de opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst de volgende oproepen ten aanzien van de adoptie van de standaard te doen:

- Het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt opgeroepen om te onderzoeken of het mogelijk is om het gebruik van SIKB0101 verplicht te stellen voor de elektronische uitwisseling van (milieuhygiënische) bodemgegevens tussen bedrijven en overheden, tussen burgers en overheden en tussen overheden onderling. De digitale levering van gegevens uit door derden uitgevoerd onderzoek zou bijvoorbeeld kunnen worden geborgd in

toekomstige wet- en regelgeving, zoals de herziene Wet bodembescherming en de Omgevingswet¹.

- Het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt opgeroepen om ervoor te zorgen dat XML-bestanden worden geaccepteerd in het digitale berichtenverkeer in verband met vergunningsprocessen en Omgevingsloket Online en Activiteitenbesluit Internet Module hierop aan te passen (deze ondersteunen nu alleen PDF-bestanden).
- VNG en IPO worden opgeroepen om gemeenten en provincies aan te sporen om onderling afspraken te maken over het aanleveren – conform SIKB0101 – van informatie voor het Bodemloket en zo het Bodemloket een impuls te geven.
- Het Bureau Forum Standaardisatie wordt opgeroepen om bij de toelichting op de standaard en in het Forumadvies te benadrukken dat de standaard ook voor marktpartijen van nut is.
- Het Bureau Forum Standaardisatie en SIKB worden opgeroepen om gezamenlijk te kijken hoe ze kunnen samenwerken om SIKB0101 onder de aandacht te brengen en adoptie van de standaard te bevorderen.

De opgeroepen partijen worden gevraagd om één jaar na opname van de standaard over de voortgang op deze punten te rapporteren aan het Forum Standaardisatie en het CCvD Datastandaarden (SIKB).

¹ Als de standaard wettelijk verplicht wordt gesteld voor het (gehele) functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied, dan is opname op de lijst voor 'pas toe of uit' niet meer nodig.

1 Doelstelling expertadvies

1.1 Achtergrond

Het gebruik van open standaarden en het voorkomen van vendor lock-in is een van de doelstellingen van de Nederlandse overheid. In 2006 is daarom het College en Forum Standaardisatie ingesteld (en in 2012 herbevestigd) om de digitale samenwerking (interoperabiliteit) tussen overheden onderling en tussen overheid, bedrijven en burgers te bevorderen.

Aanvullend daarop is in 2007 door het kabinet besloten tot een actieplan Nederland Open in Verbinding [1]. Het doel van dit actieplan is om de informatievoorziening toegankelijker te maken, onafhankelijkheid van ICT-leveranciers te creëren en de weg vrij te maken voor innovatie. Dit beleid wordt herbevestigd in actieplan "Open overheid", de digitale agenda 2011-2015 en de digitale agenda 2017. Deze plannen onderstrepen de noodzaak van het zoveel mogelijk meenemen van open standaarden bij het ontwerpen van informatiesystemen.

Een van de maatregelen om de adoptie van standaarden te bevorderen is het beheren van een lijst met standaarden, die vallen onder het principe 'pas toe of leg uit' (comply-or-explain) [2]. Het College Standaardisatie, dat in 2006 door het kabinet is ingesteld, spreekt zich uit over de standaarden die op de lijst zullen worden opgenomen, o.a. op basis van een expertbeoordeling van de standaard [3]. Het College Standaardisatie wordt geadviseerd door het Forum Standaardisatie. Bureau Forum Standaardisatie ondersteunt beide instellingen.

Een tiental experts is verzameld in een expertgroep, die de standaard heeft beoordeeld aan de hand van een aantal criteria. Deze criteria – vooraf vastgesteld door het College Standaardisatie [4] en uitgewerkt in de vorm van concrete vragen – worden in het hier voorliggende expertadvies genoemd en behandeld.

Onderwerp van dit expertadvies is SIKB0101 versie 11. Deze standaard is aangemeld door Roeland Heuff namens de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB) voor opname op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. De opdracht aan de expertgroep was om een advies op te stellen over het wel of niet opnemen van deze standaard op de lijst, al dan niet onder bepaalde voorwaarden.

1.2 Proces

Voor het opstellen van dit advies is de volgende procedure doorlopen:

- Door het Bureau Forum Standaardisatie is een intakegesprek gevoerd met de indiener op 19 mei 2014. Hierin is de standaard getoetst op uitsluitingscriteria ('criteria voor in behandeling') en is een eerste inschatting gemaakt van de kansrijkheid voor opname.
- Op basis van de intake is besloten tot het instellen van een expertgroep. Door het Bureau Forum Standaardisatie is een groep samengesteld en een voorzitter aangezocht. Op basis van de

aanmelding en de intake is een voorbereidingsdossier opgesteld voor leden van de expertgroep.

- De expertgroep is begonnen met het individueel scoren van SIKB0101 versie 11 aan de hand van een spreadsheet met vragen in het voorbereidingsdossier. Op basis van de verkregen antwoorden hebben voorzitter en begeleider van de expertgroep de verschillende knelpunten geïdentificeerd.
- Vervolgens is de expertgroep op 27 juni 2014 bijeengekomen om de bevindingen in het algemeen en de geïdentificeerde knelpunten in het bijzonder te bespreken. Tijdens deze bijeenkomst zijn ook het toepassings- en werkingsgebied vastgesteld.

De uitkomsten van de expertgroep zijn door de voorzitter en begeleider verwerkt in dit advies rapport. Een eerste conceptversie is aan de leden van de expertgroep gestuurd met verzoek om reactie. Na verwerking van de reacties is het rapport afgerond, nogmaals toegestuurd aan de experts en ingediend voor de publieke consultatieronde.

1.3 Vervolg

Dit expertadvies zal ten behoeve van een publieke consultatie openbaar worden gemaakt door het Bureau Forum Standaardisatie. Eenieder kan gedurende de consultatieperiode op dit expertadvies zijn/haar reactie geven. Het Bureau Forum Standaardisatie legt vervolgens de reacties voor aan de voorzitter en indien nodig aan de expertgroep.

Het Forum Standaardisatie zal op basis van het expertadvies en inzichten uit de openbare consultatie een advies aan het College Standaardisatie opstellen. Het College Standaardisatie bepaalt op basis van het forumadvies of de nieuwe versie van de standaard op de 'pas toe of leg uit'-lijst komt en of SIKB0101 het predicaat 'uitstekend beheerproces' verdient.

De planning van deze en andere activiteiten staat op de website van het Forum Standaardisatie: <https://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-aanmelders/jaarplanning/>.

1.4 Samenstelling expertgroep

Voor de expertgroep zijn personen uitgenodigd die vanuit hun persoonlijke expertise of werkzaamheden bij een bepaalde organisatie direct of indirect betrokken zijn bij de standaard. Het Forum streeft naar een zo representatief mogelijke expertgroep, met een evenwichtige mix van eindgebruikers, IT-leveranciers, wetenschappers, adviseurs, en vertegenwoordigers van de standaardisatieorganisatie. Zowel technische experts als experts die inzicht hebben in de functionele impact zijn uitgenodigd. Daarnaast is een onafhankelijke voorzitter aangesteld om de expertgroep te leiden en als verantwoordelijke op te treden voor het uiteindelijke expertadvies.

Als voorzitter is opgetreden Ruud Boot, adviseur bij Verdonck, Klooster & Associates.

De expertgroep is in opdracht van het Forum Standaardisatie begeleid door Rick van Rooijen, adviseur bij Verdonck, Klooster & Associates.

Aan de expertgroep hebben deelgenomen:

- Roeland Heuff, SIKB (aanmelder)
- Herry Bruins, I.T. Works
- Kees Keuzenkamp, voorzitter van het Centraal College van Deskundigen Datastandaarden (een gezamenlijk initiatief van SIKB en Informatiehuis Water)
- Nus Jurgens, Nazca-i
- Niels Kinneging, Rijkswaterstaat
- Carla Nikkels, BIJ12
- Hans Blonk, Roxit
- Hinne Reitsma, Informatiehuis Water
- Jan Klein Kranenburg, Rijkswaterstaat
- Korstiaan Paap, Paapillon

Bert Darwinkel van Tauw en Gabri Dekkers van het Platform Netbeheerders hebben schriftelijk gereageerd.

Het Bureau Forum Standaardisatie is vertegenwoordigd door Lancelot Schellevis.

1.5 Toelichting SIKB versie 11

SIKB0101 is een open standaard, die het mogelijk maakt om op een eenduidige wijze gegevens over de (milieu)kwaliteit van de bodem uit te wisselen binnen de gehele keten van het bodembeheer.

De standaard is vastgelegd in een protocol, drie uitwisselmodellen met bijbehorende schema's en twee domeintabellen:

- Protocol SIKB0101 (inclusief IM Metingen)
- Uitwisselmodel IM SIKB0101
- Schema IM SIKB0101
- Uitwisselmodel IM SIKB0101 - Labaanlevering
- Schema IM SIKB0101- Labaanlevering
- Uitwisselmodel IM Metingen
- Schema IM Metingen
- Domeintabellen SIKB0101
- Domeintabellen IM Metingen

IM Metingen wordt door SIKB en Informatiehuis Water samen beheerd. Dit gebeurt onder aansturing van het Centraal College van Deskundigen Datastandaarden (CCvD) en in nauw overleg met gebruikers (eindgebruikers en systeemleveranciers/ontwikkelaars).

Naast de bovengenoemde onderdelen van de standaard, biedt SIKB een beoordelingsrichtlijn (BRL) en XML-schema's (XSD's). Deze maken geen onderdeel uit van de standaard.

Het gegevenswoordenboek, onderdeel van SIKB0101 versie 10, is vervangen door de uitwisselmodellen en maakt ook geen onderdeel meer uit van de standaard.

Met de standaard worden onder andere meetgegevens uitgewisseld tussen onderzoeksbureaus, veldwerkbedrijven en laboratoria en met lokale en hogere overheden (gemeenten, provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, RIVM), grondroerders, netbeheerders en andere bedrijven. Tevens worden met deze standaard gegevens uitgewisseld tussen overheden onderling om te komen tot een eenduidig beeld van de kwaliteit van de bodem in Nederland. Verschillende instrumenten van Rijkswaterstaat Leefomgeving (Bodemloket², DINO-BLK³, BoToVa⁴, Meldpunt Besluit Bodemkwaliteit⁵, K-soil⁶) maken voor gegevensuitwisseling gebruik van SIKB0101. Schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu door bodemvervuiling kunnen hierdoor beter worden vastgesteld en voorkomen.

1.6 Relatie met andere standaarden

Er bestaat samenhang tussen SIKB0101, de geo-standaarden en de Aquo-standaard. De standaard conflicteert niet met deze standaarden. Zie paragraaf 3.1.2.

1.7 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt beschreven in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt zou moeten worden (functioneel toepassingsgebied) en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met standaarden voor 'pas toe of leg uit', is deze getoetst aan een viertal door het College Standaardisatie vastgestelde criteria. In hoofdstuk 3 staat het resultaat van deze toetsing. Hoofdstuk 4 bevat een samenvatting van de toetsresultaten en het advies van de expertgroep aan het Forum Standaardisatie.

² Het Bodemloket is een website die gegevens over de bodemkwaliteit op de kaart toont.

³ DINO-BLK is de database die achter het Bodemloket staat.

⁴ De Bodem Toets- en Validatieservice (BoToVa) is een webservice om te toetsen aan bodemnormen.

⁵ Het Meldpunt bodemkwaliteit is een website waar men toepassingen van grond, baggerspecie en bouwstoffen kan melden.

⁶ K-Soil is een computerprogramma dat het brede spectrum aan verwerkingsmogelijkheden voor grond aangeeft op basis van de fysische samenstelling en chemische verontreinigingen in de grond.

2 Toepassings- en werkingsgebied

Van overheidsorganisaties wordt verwacht dat zij de lijst met open standaarden hanteren bij aanbestedingstrajecten volgens het 'pas toe of leg uit'-regime. Afhankelijk van de aan te schaffen functionaliteit zal bepaald moeten worden welke koppelvlakken geïmplementeerd moeten worden, en welke standaarden uit de lijst hiervoor ingezet dienen te worden. Om dit te kunnen doen heeft de expertgroep gekeken in welke gevallen de standaard functioneel gezien gebruikt zou moeten worden (functioneel toepassingsgebied), en door welke organisaties deze gebruikt zou moeten worden (organisatorisch werkingsgebied).

2.1 Functioneel toepassingsgebied

Als functioneel toepassingsgebied wordt voorgesteld:

Uitwisselen van onderzoeksgegevens over de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem en de specifieke gegevens die direct voortkomen uit (of vooruitlopen op) de besluiten die het bevoegd gezag naar aanleiding daarvan heeft genomen.

Het functioneel toepassingsgebied van SIKB0101 versie 11 is niet gewijzigd ten opzichte van SIKB0101 versie 10. De standaard is inhoudelijk niet dusdanig gewijzigd dat dit aanpassing van het toepassingsgebied verantwoordt.

2.2 Organisatorisch werkingsgebied

De expertgroep adviseert om het organisatorisch werkingsgebied van de standaard overeen te laten komen met het werkingsgebied waarop het 'pas toe of leg uit' principe van toepassing is, te weten:

Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-) publieke sector.

De expertgroep ziet geen reden om het organisatorisch werkingsgebied te beperken.

De expertgroep benadrukt dat de standaard ook voor marktpartijen, zoals laboratoria en adviesbureaus, van nut is en ook door deze partijen wordt gebruikt. Deze partijen vallen buiten het werkingsgebied van de 'pas toe of leg uit' lijst. Voorgesteld wordt om deze partijen wel te benoemen in de toelichting bij opname van de standaard op de lijst.

3 Toetsing van standaard aan criteria

Om te bepalen of de standaard opgenomen moet worden op de lijst met open standaarden is deze getoetst aan een aantal criteria. Er zijn vier hoofdcriteria:

1. Toegevoegde waarde
2. Open standaardisatieproces
3. Draagvlak
4. Opname bevordert adoptie

Deze criteria staan beschreven in het rapport, "*Toetsingprocedure en criteria voor indieners en experts*" [4] en staan op de website www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden. Het resultaat van de toetsing zal in dit hoofdstuk per criterium beschreven worden. Voor de volledigheid is tevens de definitie van elk criterium opgenomen.

3.1 Toegevoegde waarde

De interoperabiliteitswinst en andere voordelen van adoptie van de standaard wegen overheidsbreed en maatschappelijk op tegen de risico's en nadelen.

3.1.1 *Is het toepassings- en werkingsgebied van de aanmelding goed gedefinieerd?*

3.1.1.1 *Is het functioneel toepassingsgebied goed gedefinieerd?*

Ja. Zie paragraaf 2.1.

3.1.1.2 *Is het organisatorisch werkingsgebied goed gedefinieerd?*

Ja. Zie paragraaf 2.2.

3.1.1.3 *Is de standaard generiek toepasbaar en niet alleen bedoeld voor gegevensuitwisseling met één of een beperkt aantal specifieke voorzieningen? (toelichtende vraag)*

Ja. De standaard is breed toepasbaar en geschikt voor gegevensuitwisseling met diverse informatiesystemen, waaronder bodeminformatiesystemen, milieu-informatiesystemen en basisregistraties.

3.1.2 *Verhoudt de standaard zich goed tot andere standaarden?*

3.1.2.1 *Kan de standaard naast of in combinatie met reeds opgenomen standaarden worden toegepast (d.w.z. de standaard conflicteert niet met reeds opgenomen standaarden)?*

Ja. SIKB0101 kan naast of in combinatie met de geo-standaarden en de Aquo-standaard worden toegepast. De standaard conflicteert niet met deze standaarden. SIKB0101 is gebaseerd op NEN 3610, één van de geo-standaarden. De eerder geconstateerde overlap⁷ met de door het

⁷ Een van de aanvullende adviezen bij opname van SIKB0101 versie 10 was dat Informatiehuis Water en SIKB werden opgeroepen om de harmonisatie tussen SIKB0101 en de Aquo-standaard

Informatiehuis Water beheerde Aquo-standaard is grotendeels weggenomen. Modelmatig is overlap gezamenlijk vormgegeven in het Informatiemodel Metingen (IM Metingen), dat onderdeel uitmaakt van SIKB0101 en komend jaar ook zal worden geadopteerd door de Aquo-standaard. De domeintabellen zijn geharmoniseerd en worden gezamenlijk beheerd. Hiertoe is onder meer het CCvD Datastandaarden ingericht.

Raakvlakken met Digikoppeling worden niet gezien.

3.1.2.2 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven reeds opgenomen standaarden met een overlappend functioneel toepassings- en organisatorisch werkingsgebied? (Dit kan ook om een nieuwe versie van dezelfde standaard gaan.)*

Ja. Ten opzichte van SIKB0101 versie 10 biedt versie 11 de volgende meerwaarde:

- Volledig aangesloten op NEN 3610, ISO 19156
- Geografie verbeterd (GML, ISO 19107)
- Aangesloten op ISO 28258 (Soil Data Exchange)
- Aangesloten op basisregistraties (met name BAG)
- Voorgesorteerd op BRO (waar reeds mogelijk)
- Semantisch aangescherpt (definities)

Er is afstemming met BRO en deze afstemming blijft.

3.1.2.3 *Biedt de aangemelde standaard meerwaarde boven bestaande concurrerende standaarden die in aanmerking zouden kunnen komen voor opname? (toelichtende vraag)*

Niet van toepassing. Gezien het functioneel toepassingsgebied, is er geen direct alternatief voor SIKB0101.

3.1.2.4 *Is de standaard een internationale standaard of sluit de standaard aan bij relevante internationale standaarden? (toelichtende vraag)*

Nee, SIKB0101 is geen internationale, maar een nationale standaard. Ja, de standaard sluit aan bij relevante internationale standaarden, namelijk ISO 19156 (Observations & Measurements), ISO 28258 (Soil Data Exchange) en ISO 19107 (GML). Ook sluit de standaard aan bij INSPIRE.

SIKB houdt de aansluiting van SIKB0101 bij relevante nationale en internationale standaarden voortdurend in de gaten. Dit is geborgd door deelname aan verschillende gremia, waaronder het Stelseloverleg NEN 3610 en de ISO TC190/SC1/WG3. De expertgroep onderschrijft het belang hiervan.

3.1.2.5 *Draagt de standaard voldoende bij aan interoperabiliteit zonder dat aanvullende standaardisatieafspraken (zoals lokale profielen) noodzakelijk zijn? (toelichtende vraag)*

Ja. Aanvullende standaardisatieafspraken zijn niet noodzakelijk.

3.1.3 *Wegen de kwantitatieve en kwalitatieve voordelen van adoptie van de standaard, voor de (semi-)overheid als geheel en voor de maatschappij, op tegen de nadelen?*

- 3.1.3.1 *Draagt de adoptie van de standaard bij aan de oplossing van een bestaand, relevant interoperabiliteitsprobleem?*
Ja. SIKB0101 is een open standaard, die het mogelijk maakt om op een eenduidige wijze gegevens over de (milieu)kwaliteit van de bodem uit te wisselen binnen de gehele keten van het bodembeheer. Dit was voor het bestaan van de standaard niet mogelijk. Het probleem is nog niet geheel weggenomen, omdat het gebruik van de standaard nog niet in alle gevallen vanzelfsprekend is. Met name de digitale gegevensuitwisseling tussen markt en overheid kan beter, vooral wanneer de overheid het bevoegd gezag is en niet de opdrachtgever. Ook het gebruik door grondroerders kan beter.
- 3.1.3.2 *Draagt de standaard bij aan het voorkomen van een vendor lock-in (leveranciersafhankelijkheid)?*
Ja. De standaard voorkomt het ontstaan van leveranciersspecifieke uitwisselprotocollen.
- 3.1.3.3 *Wegen de overheidsbrede en maatschappelijke baten voor de informatievoorziening en de bedrijfsvoering op tegen de kosten?*
Ja. Gebruik van een eenduidig uitwisselformaat door alle softwareleveranciers in de gehele keten (zoals bodeminformatiesystemen voor gemeenten, provincies en omgevingsdiensten; veldwerksystemen en laboratoriumsystemen voor bedrijven) draagt ertoe bij dat partijen in de keten snel en foutloos gegevens kunnen uitwisselen. Dit biedt zowel voordelen voor de bescherming van het milieu en de volksgezondheid als voor de bedrijfsvoering.
- 3.1.3.4 *Zijn de beveiligingsrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?*
Ja. De expertgroep ziet geen specifieke beveiligingsrisico's. Voor zover er beveiligingsrisico's zijn, dienen deze door organisatorische en technische maatregelen buiten de SIKB0101-standaard te worden weggenomen of beperkt.
- 3.1.3.5 *Zijn de privacyrisico's aan overheidsbrede adoptie van de standaard acceptabel?*
Ja. SIKB0101 legt de boormeester en monsternemer vast. Deze erkende personen van erkende bedrijven zijn ook opgenomen in een openbaar register. SIKB0101 introduceert daarom geen nieuwe privacyrisico's.
- 3.1.4 *Conclusie*
De expertgroep concludeert dat SIKB0101 voldoende toegevoegde waarde heeft binnen het gekozen functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied.

3.2 Open standaardisatieproces

De ontwikkeling en het beheer van de standaard zijn op een open, onafhankelijke, toegankelijke, inzichtelijke, zorgvuldige en duurzame wijze ingericht.

- 3.2.1 *Is de documentatie voor een ieder drempelvrij beschikbaar?*
- 3.2.1.1 *Is het specificatiedocument beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge*

lidmaatschapseisen)?

Ja. Het specificatiedocument is voor iedereen in digitale vorm kosteloos te verkrijgen via de website van SIKB:

http://www.sikb.nl/richtlijnen_detail.aspx?id=10496.

3.2.1.2 *Is de documentatie over het ontwikkel- en beheerproces (bijv. het voorlopige specificatiedocument, notulen en beschrijving besluitvormingsprocedure) beschikbaar zonder dat er sprake is van onacceptabele belemmeringen (zoals te hoge kosten en te hoge lidmaatschapseisen)?*

Ja. Iedereen kan de organisatiestructuur, de wijzigingsprocedure en de verslagen van de Begeleidingscommissie (formele titel: Permanente Commissie Data-uitwisseling) en de CCvD's Bodembeheer en Datastandaarden gratis downloaden van de website van SIKB:

- http://www.sikb.nl/upload/documents/BRL0100/Organisatiestructuur_beheer_SIKB-protocol_0101_20120216.pdf;
- <http://www.sikb.nl/Wijzigingsprocedure>;
- <http://www.sikb.nl/2061>;
- <http://www.sikb.nl/CCvDBodembeheer>.

Opgemerkt wordt dat het document dat de organisatiestructuur beschrijft geldt voor de beheerperiode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2013 en dus dient te worden geactualiseerd. Ook de wijzigingsprocedure is niet meer actueel en dient te worden aangepast.

Verslagen van de Technische Werkgroep (voorheen Platform Softwareleveranciers) zijn via de website van SIKB alleen beschikbaar voor deelnemers. Het lidmaatschap staat open voor iedereen tegen betaling van een jaarlijkse contributie. Om de drempel te verlagen, worden met nieuwe instromers in bepaalde gevallen deelnemersovereenkomsten voor een kortere periode gesloten. De expertgroep is van mening dat dit geen onacceptabele belemmering vormt.

3.2.2 *Is het intellectuele eigendomsrecht voor eenieder beschikbaar, zodat de standaard vrij implementeerbaar en te gebruiken is?*

3.2.2.1 *Stelt de standaardisatieorganisatie het intellectueel eigendomsrecht op de standaard m.b.t. bijvoorbeeld eventuele patenten- onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar?*

Ja. Het intellectuele eigendom van de standaard berust bij SIKB, die de standaard vrij beschikbaar stelt. Er worden geen kosten gerekend voor het gebruik van de standaard en er zijn geen beperkingen voor toekomstig gebruik.

SIKB heeft het advies van de voorgaande expertgroep om dit ook vast te leggen in het specificatiedocument, en niet alleen in de onderliggende documentatie en regels, nog niet overgenomen. SIKB dient dit alsnog te doen om het predicaat 'uitstekend beheerproces' te verkrijgen.

De expertgroep adviseert om de standaard en de bijbehorende documentatie beschikbaar te stellen onder een Creative Commons licentie of gelijkwaardige licentie. Voorbeelden van Creative Commons licenties die voor andere open standaarden worden gebruikt zijn Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen en Naamsvermelding-GeenAfgeleideWerken.

3.2.2.2 *Garandeert de standaardisatieorganisatie dat partijen die bijdragen aan de ontwikkeling van de standaard hun intellectueel eigendomsrecht onherroepelijk royalty-free voor eenieder beschikbaar stellen?*

Ja. SIKB hanteert bij het afsluiten van overeenkomsten en het plaatsen van inkoopopdrachten de ARVODI-voorwaarden. Hier zijn ook geen problemen te verwachten. De standaard bevat geen methoden of technieken die zodanig specifiek zijn dat deze patenteerbaar zijn.

3.2.3 *Is de inspraak van eenieder in voldoende mate geborgd?*

3.2.3.1 *Is het besluitvormingsproces toegankelijk voor alle belanghebbenden (bijv. gebruikers, leveranciers, adviseurs, wetenschappers)?*

Ja. Iedereen kan het wijzigingsformulier downloaden van de website van SIKB en wijzigingsvoorstellen indienen bij SIKB. SIKB publiceert de ingediende wijzigingsvoorstellen op haar website.

De expertgroep is van mening dat de wijzigingsprocedure onvoldoende duidelijk maakt wie er wijzigingsvoorstellen indienen bij SIKB en hoe de indiener en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over de laatste stand van zaken met betrekking tot de wijzigingen. Wanneer worden wijzigingsvoorstellen bijvoorbeeld behandeld door de Technische Werkgroep en hoe wordt dit gecommuniceerd? SIKB wordt opgeroepen om de wijzigingsprocedure aan te scherpen, zodat deze voldoende duidelijkheid biedt.

3.2.3.2 *Vindt besluitvorming plaats op een wijze die zoveel mogelijk recht doet aan de verschillende belangen?*

Ja. Inspraak in de besluitvorming over wijzigingen wordt geregeld door de wijzigingsprocedure. De inspraak verschilt per type wijziging (niveau 'X', 'Y' of 'Z'⁸):

- In het geval van Z-wijzigingen vindt besluitvorming plaats door de Technische Werkgroep en hebben deelnemende softwarelevanciers inspraak. Wijzigingen worden doorgestuurd en leden krijgen twee weken de tijd om te reageren. Bij unaniem akkoord wordt een wijziging doorgevoerd, anders wordt deze besproken tijdens de eerstvolgende reguliere vergadering van de Technische Werkgroep.
- In het geval van X- en Y-wijzigingen vindt besluitvorming plaats door het CCvD Datastandaarden en heeft iedereen inspraak.

Besluitvorming in de Technische Werkgroep vindt plaats op basis van consensus, besluitvorming in het CCvD op basis van meerderheid.

Communicatie vindt in alle gevallen plaats via de website van SIKB. In het geval van Z-wijzigingen – die direct worden doorgevoerd – vindt communicatie ook per e-mail plaats.

3.2.3.3 *Kan een belanghebbende formeel bezwaar aantekenen tegen de gevolgde procedure?*

Ja. Het Reglement CCvD Datastandaarden heeft een procedure voor het afhandelen van klachten of het instellen van beroep in verband met de inhoud van een standaard of schema, of de wijze waarop deze standaard of dit schema tot stand is gekomen.

⁸ De grootte van de wijzigingen neemt af van niveau 'X' naar niveau 'Z'.

3.2.3.4 *Organiseert de standaardisatieorganisatie regelmatig overleggen met belanghebbenden over doorontwikkeling en beheer van de standaard?*
Ja. Dit gebeurt minimaal drie keer per jaar in de Technische Werkgroep en het CCvD. Daarnaast zijn er verschillende overleggen met verschillende gebruikersgroepen aangaande de functionele wensen (reikwijdte) van de standaard. Voor het bevoegd gezag Wet Bodembescherming en Besluit Bodemkwaliteit vindt dit overleg plaats in het GO+ (Rijkswaterstaat Leefomgeving/Bodem+). Voor het laboratoriumdeel vindt regelmatig overleg plaats met het 'Laboverleg' (Fenelab).

3.2.3.5 *Organiseert de standaardisatieorganisatie een publieke consultatie voordat (een nieuwe versie van) de standaard wordt vastgesteld?*
Ja. Bij grotere (X-)wijzigingen wordt de voorgestelde versie eerst vrijgegeven voor publieke consultatie. Het besluit hiertoe wordt genomen door het CCvD. Bij kleinere (X-, Y- en Z-)wijzigingen wordt geen publieke consultatie georganiseerd. Wel wordt op de website van SIBK gepubliceerd welke wijzigingsvoorstellen er zijn ingediend en wat hun status (geparkeerd, vervallen, verwerkt) is. Ook hier is ruimte om te reageren.

Versie 11 van SIKB0101 is op 13 december 2012 door het CCvD vrijgegeven voor een publieke consultatie van zes weken. Belanghebbenden (Laboratoria, de Vereniging Kwaliteitsborging Bodemonderzoek (VKB), de Technische Werkgroep, de Begeleidingscommissie, het Forum Standaardisatie) zijn hierover geïnformeerd. De binnengekomen reacties uit de publieke consultatie zijn verwerkt in de definitieve versie, die na consultatie van de Technische Werkgroep en de Begeleidingscommissie door het CCvD is vastgesteld. De procedure is beschreven op de website van SIKB0101: <http://www.sikb.nl/11408>.

De expertgroep is van mening dat het onduidelijk is op basis waarvan het CCvD Datastandaarden besluit om al dan niet een publieke consultatie te organiseren voordat een nieuwe versie van de standaard wordt vastgesteld en vraagt SIKB om dit te expliciteren.

3.2.4 *Is de standaardisatieorganisatie onafhankelijk en duurzaam?*

3.2.4.1 *Is de ontwikkeling en het beheer van de standaard belegd bij een onafhankelijke non-profit standaardisatieorganisatie?*
Ja. SIKB is een stichting zonder winstoogmerk waarin markt en overheid nauw samenwerken.

3.2.4.2 *Is de financiering van de ontwikkeling en het onderhoud van de standaard voor tenminste drie jaar gegarandeerd?*
Ja. De ontwikkeling en het beheer van de standaard worden gefinancierd door de gebruikers, waaronder de overheid. Dit model heeft zich al ruim tien jaar bewezen. De expertgroep is van mening dat de continuïteit van de financiering hierdoor voldoende is gewaarborgd.

3.2.5 *Is het (versie) beheer van de standaard goed geregeld?*

3.2.5.1 *Heeft de standaardisatieorganisatie gepubliceerd beleid met betrekking tot versiebeheer van de standaard? (met o.a. aandacht voor migratie van*

gebruikers)

Ja. Dit beleid is terug te vinden in de wijzigingsprocedure, de beoordelingsrichtlijn en de deelnemersovereenkomst.

De wijzigingsprocedure beschrijft hoe de updatecyclus verloopt (hoe vaak, major-minor, etc.) en of nieuwe versies backwards compatible zijn.

De beoordelingsrichtlijn beschrijft wanneer wijzigingen moeten zijn doorgevoerd. De beoordelingsrichtlijn staat softwareproducenten toe, naast de huidige versie, voorgaande versies van het uitwisselformaat te ondersteunen. De beoordelingsrichtlijn bepaalt niet hoe lang oude versies nog worden ondersteund.

De deelnemersovereenkomst bepaalt dat softwareproducenten gehouden zijn tot een correcte en volledige implementatie van de standaard en verplicht zijn zich te houden aan de afspraken zoals verwoord in de beoordelingsrichtlijn en het protocol, inclusief alle wijzigingen zoals die door het CCvD worden vastgesteld.

Bepalingen over hoe en wanneer het best gemigreerd kan worden naar nieuwe versies en over het beschikbaar hebben en houden van instrumenten waarmee ook in de verre toekomst huidige en eerdere versies van de standaard nog inzichtelijk blijven (bijvoorbeeld bij documentformaten) zijn niet aangetroffen.

Conform de toetsingscriteria moet voor bovengenoemde aspecten aandacht zijn in het gepubliceerde versiebeheer. Impliciet is deze aandacht er al:

- SIKB heeft in het verleden XSLT-bestanden beschikbaar gesteld om het mogelijk te maken gegevens uit te wisselen tussen systemen waarin opeenvolgende versies van de standaard zijn geïmplementeerd. Omdat versie 11 niet backwards compatible is met versie 10, is een dergelijk bestand dit keer niet beschikbaar gesteld.
- SIKB houdt de specificaties van de huidige en vorige versies van de standaard, inclusief aanvullende documentatie, bestanden en hulpmiddelen, beschikbaar in het ledendeel van de website.

SIKB dient dit te expliciteren om het predicaat 'uitstekend beheerproces' te verdienen.

3.2.5.2 Is het standaardisatieproces van de standaardisatieorganisatie zodanig goed geregeld dat het Forum zich kan onthouden van aanvullende toetsing bij de aanmelding van een nieuwe versie van de standaard?
Ja, onder voorwaarde dat de adviezen in paragraaf 3.2.6 tijdig (voor 17 september 2014) zijn opgevolgd.

3.2.5.3 Is het belang van de Nederlandse overheid voldoende geborgd bij de ontwikkeling en het beheer van de standaard?
Ja. Het bestuur van SIKB bestaat uit personen vanuit de overheid (Rijkswaterstaat, Convent van Gemeentelijk Archeologen (CGA), IPO, Bodem+⁹) en vanuit het bedrijfsleven onder leiding van een

⁹ Bodem+ is een uitvoeringsorganisatie voor het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M), provincies, gemeenten en waterschappen. Bodem+ is een initiatief en opdracht van I&M en wordt mee aangestuurd door provincies (Interprovinciaal Overleg) en gemeenten (Vereniging van

onafhankelijke voorzitter. Bedrijven en overheid hebben ieder 50% van de stemmen. Er zijn verschillende overheden vertegenwoordigd in het CCvD Datastandaarden (Rijkswaterstaat, Bodem+, VNG, IPO, Geonovum, Informatiehuis Water). Daarnaast wordt er regelmatig en via diverse gremia met overheden overlegd (GO+¹⁰, BoToVa¹¹, Besluit bodemkwaliteit (BBK)).

3.2.6 *Conclusie*

De expertgroep concludeert dat het standaardisatieproces van SIKB0101 voldoende open is. SIKB verdient voor het beheer van SIKB0101 het predikaat 'uitstekend beheerproces' onder voorwaarde dat SIKB:

- het document dat de organisatiestructuur beschrijft en de wijzigingsprocedure actualiseert en publiceert;
- de standaard beschikbaar stelt onder een Creative Commons licentie, bijvoorbeeld Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen, of gelijkwaardige licentie;
- duidelijk maakt wie er wijzigingsvoorstellen mogen indienen bij SIKB en hoe de indiener en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de wijzigingen;
- de criteria publiceert op basis waarvan het CCvD Datastandaarden besluit om al dan niet een aanvullende publieke consultatie te organiseren voordat een nieuwe versie van de standaard wordt vastgesteld;
- expliciet maakt dat zij hulpmiddelen (XSLT-bestanden) biedt om het mogelijk te maken gegevens uit te wisselen tussen systemen waarin opeenvolgende, backwards compatible versies van de standaard zijn geïmplementeerd;
- expliciet maakt dat zij de specificaties van de huidige en vorige versies van de standaard, inclusief aanvullende documentatie, bestanden en hulpmiddelen, beschikbaar houdt in het ledendeel van de website.

Om besluitvorming over het toekennen van het predikaat 'uitstekend beheerproces' door het College Standaardisatie mogelijk te maken, zal SIKB voor 17 september 2014 ten genoegen van Bureau Forum Standaardisatie dienen aan te tonen dat aan bovengenoemde voorwaarden is voldaan.

3.3 **Draagvlak**

Aanbieders en gebruikers moeten voldoende ervaring hebben bij het ondersteunen, implementeren en gebruiken van de standaard.

3.3.1 *Bestaat er voldoende marktondersteuning voor de standaard?*

3.3.1.1 *Bieden meerdere leveranciers ondersteuning voor de standaard?*

Nederlandse Gemeenten) en waterschappen (Unie Van Waterschappen). Bodem+ is een onderdeel van Rijkswaterstaat Water, Verkeer en Leefomgeving.

¹⁰ Het GO+ overleg is een overleg tussen overheden bodem en softwareleveranciers ter bevordering van een goed functionerend bodeminformatiebeheer. Het overleg wordt georganiseerd door Bodem+ met ondersteuning door SIKB.

¹¹ Bij de samenstelling van dit overleg wordt aangehaakt bij bestaande overleggen (SIKB: Technische Werkgroep (voorheen Platform Softwareleveranciers) SIKB0101; IHW: Aquokit). Rijkswaterstaat Leefomgeving (waar Bodem+ onderdeel van uit maakt) zal hierin de leiding nemen en nauw overleg voeren met SIKB en IHW. SIKB heeft hierin een faciliterende rol.

Ja. De standaard is geïmplementeerd door softwareleveranciers binnen de gehele keten. De standaard wordt daarnaast gebruikt binnen verschillende overheidsapplicaties: DINOluket, Bodem Toets & Validatieservice (BoToVa), Meldpunt Bodemkwaliteit.

3.3.1.2 Kan een gebruiker de conformiteit van de implementatie van de standaard (laten) toetsen?

Ja. SIKB biedt gebruikers de beoordelingsrichtlijn 'Beheer uitwisselfunctionaliteit procesondersteunende software bodembeheer' (BRL SIKB 0100) om de conformiteit van de implementatie van de standaard te kunnen laten toetsen. Deze beoordelingsrichtlijn is net als de bijbehorende protocollen in digitale vorm kosteloos te verkrijgen via de website van SIKB. Er is één toetsende organisatie: Kiwa. Softwareleveranciers dienen voor de audit offerte aan te vragen bij Kiwa. Naast de BRL zijn er XML-schema's en andere hulpmiddelen (zoals testdata) beschikbaar om de implementatie in software te vergemakkelijken. Deze hulpmiddelen zijn alleen beschikbaar voor ontwikkelaars met een deelnameovereenkomst met SIKB.

3.3.2 Kan de standaard rekenen op voldoende draagvlak?

3.3.2.1 Wordt de aangemelde versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?

Ja. Versie 11 van de standaard wordt al gebruikt door de Bodem Toets & Validatieservice (BoToVa) van Rijkswaterstaat. Deze toetsservice is via verschillende applicaties aan te roepen, waaronder Aquo-kit. Aquo-kit wordt gebruikt door meerdere waterschappen. De implementatie in de bodeminformatiesystemen en het Bodemloket loopt tot eind 2014, waarna het aantal organisaties dat de aangemelde versie van de standaard gebruikt sterk zal toenemen.

3.3.2.2 Wordt een vorige versie van de standaard binnen het organisatorische werkingsgebied door meerdere organisaties gebruikt?

Ja. De meeste betrokken organisaties werken met de standaard.

3.3.2.3 Is de aangemelde versie backwards compatible met eerdere versies van de standaard?

Nee. Door de grondige herziening is versie 11 niet backwards compatible met versie 10.

3.3.2.4 Zijn er voldoende positieve signalen over toekomstige gebruik van de standaard door (semi-)overheidsorganisaties, het bedrijfsleven en burgers?

Ja. De meeste betrokken organisaties zullen de aangemelde versie van de standaard in gebruik nemen, zodra deze is geïmplementeerd in de bodeminformatiesystemen.

3.3.3 Conclusie

De expertgroep concludeert dat er voldoende ICT-dienstverleners zijn die de standaard ondersteunen en dat de standaard door voldoende organisaties wordt gebruikt. Ook kunnen gebruikers de conformiteit van de implementatie van de standaard toetsen. De expertgroep concludeert dat de ervaring van aanbieders en gebruikers met het ondersteunen, implementeren en gebruiken van de standaard voldoende is.

3.4 Opname bevordert adoptie

De opname op de lijst is een geschikt middel om de adoptie van de standaard te bevorderen.

Er zijn twee lijsten: de lijst met gangbare standaarden en de lijst voor 'pas toe of leg uit'. Deze laatste lijst is bedoeld om standaarden een extra stimulans te geven wanneer:

1. Hun huidige adoptie binnen de (semi-)overheid beperkt is;
2. Opname bijdraagt aan de adoptie door te stimuleren o.b.v. het 'pas toe of leg uit' regime.

De lijst met gangbare standaarden vormt een referentie voor standaarden die veel gebruikt worden. Als standaarden voldoen aan enkele basisvoorwaarden (voor o.a. openheid), er is geen discussie over en de standaarden worden breed gebruikt, dan vindt opname op die lijst plaats.

Voor SIKB versie 11 geldt dat een opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit' wordt voorzien.

3.4.1 *Is de "pas toe of leg uit"-lijst het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?*

Ja. De standaard kent een hoge implementatiegraad, maar het gebruik ervan is nog niet in alle gevallen vanzelfsprekend. Met name de digitale gegevensuitwisseling tussen markt en overheid kan beter, vooral wanneer de overheid het bevoegd gezag is en niet de opdrachtgever. Ook het gebruik door grondroerders kan beter. Opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst is daarom het passende middel om de adoptie van de standaard door bedrijven en de (semi-)overheid verder te bevorderen. Versie 10 van de standaard is al opgenomen op de 'pas toe of leg uit'-lijst, deze zal bij opname worden vervangen door versie 11.

3.4.2 *Is de lijst met gangbare open standaarden het passende middel om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen?*

Nee. Zie paragraaf 3.4.1.

3.4.3 *Conclusie*

De expertgroep concludeert dat de 'pas toe of leg uit'-lijst het passende middel is om de adoptie van de standaard binnen de (semi)overheid te bevorderen.

3.5 Adoptieactiviteiten

Gebruik van de standaard is het einddoel van het Forum en College. Plaatsing op de lijsten is hiervoor een goede stap, maar voor het daadwerkelijk adopteren (implementeren en gebruiken) van de standaard is vaak aanvullende actie benodigd. Aanvullend kan Forum Standaardisatie dan ook bijdragen aan adoptie van de standaard door het actief inzetten van adoptie-instrumenten of ondersteunende acties. Welke kansen zijn er om de adoptie te versnellen en welke drempels bestaan er die de adoptie van de standaard hinderen?

De expertgroep doet het College Standaardisatie de aanbeveling om bij de opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst de volgende oproepen ten aanzien van de adoptie van de standaard te doen:

- Het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt opgeroepen om te onderzoeken of het mogelijk is om het gebruik van SIKB0101 verplicht te stellen voor de elektronische uitwisseling van (milieuhygiënische) bodemgegevens tussen bedrijven en overheden, tussen burgers en overheden en tussen overheden onderling. De digitale levering van gegevens uit door derden uitgevoerd onderzoek zou bijvoorbeeld kunnen worden geborgd in toekomstige wet- en regelgeving, zoals de herziene Wet bodembescherming en de Omgevingswet¹².
- Het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt opgeroepen om ervoor te zorgen dat XML-bestanden worden geaccepteerd in het digitale berichtenverkeer in verband met vergunningsprocessen en Omgevingsloket Online en Activiteitenbesluit Internet Module hierop aan te passen (deze ondersteunen nu alleen PDF-bestanden).
- VNG en IPO worden opgeroepen om gemeenten en provincies aan te sporen om onderling afspraken te maken over het aanleveren – conform SIKB0101 – van informatie voor het Bodemloket en het Bodemloket zo een impuls te geven.
- Het Bureau Forum Standaardisatie wordt opgeroepen om bij de toelichting op de standaard en in het Forumadvies te benadrukken dat de standaard ook voor marktpartijen van nut is.
- Het Bureau Forum Standaardisatie en SIKB worden opgeroepen om gezamenlijk te kijken hoe ze kunnen samenwerken om SIKB0101 onder de aandacht te brengen en adoptie van de standaard te bevorderen.

De opgeroepen partijen worden gevraagd om één jaar na opname van de standaard over de voortgang op deze punten te rapporteren aan het Forum Standaardisatie en het CCvD Datastandaarden.

¹² Als de standaard wettelijk verplicht wordt gesteld voor het (gehele) functioneel toepassingsgebied en organisatorisch werkingsgebied, dan is opname op de lijst voor 'pas toe of uit' niet meer nodig. Vooralnog is dit niet het geval.

4 Referenties

- [1] *Actieplan Nederland Open in Verbinding*, 's-Gravenhage: Ministerie van Economische Zaken, 2007.
- [2] "Pas toe of leg uit" is vastgelegd in de "Instructie rijksdienst bij aanschaf ICT-diensten of ICT- producten" van 8 november 2008, en daarnaast in convenanten en afspraken met decentrale overheden. <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/voor-overheden/pas-toe-of-leg-uit-regime/>
- [3] "Instellingsbesluit College en Forum Standaardisatie 2010", <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-4499.html>
- [4] "Toetsingprocedure en criteria voor indieners en experts", <http://www.forumstandaardisatie.nl/open-standaarden/aanmelden-en-toetsing/toetsingscriteria/>